

УДК 347.195

DOI 10.37749/2308-9636-2021-6(222)-4

М. Т. Костів,аспірантка 3 курсу НДІ приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ УЧАСНИКІВ ПРАВОВІДНОСИН З НАДАННЯ ГРАНТОВОЇ ДОПОМОГИ

У статті автор досліджує проблематику визначення правового статусу суб'єктів правовідносин з надання грантової допомоги (надавачів — іноземних фізичних та юридичних осіб) та отримувачів такої допомоги в Україні. У зв'язку з тим, що у наданні грантової допомоги вагомую роль відіграють іноземні благодійники, в статті досліджуються проблемні питання визначення національності суб'єктів таких правовідносин. Особливу увагу зосереджено на уніфікації підходів щодо визначення терміна «грант».

Ключові слова: грант, суб'єкт правовідносин, грантова допомога, іноземний благодійник, національність, правовий статус.

Актуальність теми пов'язана зі стрімким збільшенням розмірів фінансування, яке надходить від іноземних благодійників у вигляді грантової допомоги. У зв'язку із цим, з метою ефективного використання такої допомоги, виникає необхідність проведення дослідження правового статусу учасників грантових відносин.

Аналіз публікацій показав, що такі науковці як Гукаленко О. О., Довгерт А. С., Кривенко Ю. В., Кучеренко І. М., Коломоєць Т. О., Літвіна О. Ю., Литвин І. В., Михайлів М. О., Погорецька Н. В., Сірант М. М., Соколицька К. М., Шпуганич І. І., в тій чи іншій мірі в своїх наукових працях порушували питання з досліджуваної тематики, проте комплексного дослідження питання правового статусу учасників грантових відносин з іноземним благодійником не провадилось.

Мета роботи полягає у дослідженні особливостей визначення правового статусу учасників правовідносин з надання грантової допомоги, яка надається іноземними благодійниками

Викладення матеріалу. Грантова допомога відіграє ключову роль у реалізації проектів, які впроваджуються громадським сектором в Україні, та подеку-

ди є їх єдиним джерелом існування. Однак, в українському законодавстві відсутній єдиний підхід до визначення такого терміну як грант. Крім того, слід зазначити, що в більшості випадків, фінансова допомога у вигляді грантів надходить з-за кордону. Наявність іноземного елемента ставить перед учасниками правовідносин питання щодо порядку, який слід застосовувати до їх регулювання. Це в свою чергу обумовлює необхідність чіткого визначення правового статусу суб'єктів таких правовідносин. В даній статті розглянуто особливості правового статусу суб'єктів правовідносин з надання грантової допомоги (надавачів — іноземних фізичних та юридичних осіб) та отримувачів такої допомоги в Україні.

У Законі України «Про благодійництво і благодійну діяльність» від 05.07.2012 р. № 5073-VI (далі — Закон України № 5073) [1] встановлено лише визначення терміну «благодійний грант», який є однією із форм благодійної допомоги у вигляді цільової допомоги в формі валютних цінностей. Досліджуючи форми благодійної допомоги (а саме благодійну пожертву та благодійний грант), Шпуганич І. І. зазначає, що з огляду на особливе цільове

призначення благодійна пожертва є різновидом пожертви, загальні положення про яку містяться у Цивільному кодексі України (далі — ЦК). Особливим видом благодійної пожертви виокремлюється благодійний грант — цільова допомога у формі валютних цінностей, яка має бути використана бенефіціаром протягом строку встановленого благодійником [2, с. 9].

Визначенню терміна «грант» також приділяє значну увагу в своїй роботі Михайлів М. О., яка розкриває його як фінансові ресурси та інші засоби, які безоплатно та/або безповоротно передаються з дотримання цільового призначення грантодавцем грантоотримувачеві з метою проведення реформ та реалізації проєктів (програм) соціально-економічного розвитку різних сфер суспільного життя та спрямовуються на реалізацію цілей, визначених програмою, проєктом міжнародної технічної допомоги [3, с. 183].

Ширше за змістом визначення міститься в Законі України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 16.01.2016 р. № 848-VIII, де під грантом розглядаються фінансові чи інші ресурси, надані на безоплатній і безповоротній основі державою, юридичними, фізичними особами, у тому числі іноземними, та (або) міжнародними організаціями [4]. В цьому випадку законодавець визначає термін грант не обмежуючись лише фінансовою складовою такої допомоги, а розглядаючи можливість її надання у вигляді інших ресурсів, наприклад необхідного обладнання.

Державна фіскальна служба визначає грант як одноразову безповоротну цільову виплату фізичним і юридичним особам грошової суми або дарування обладнання, приміщення (як правило, з власних коштів та майна) громадянами і юридичними особами, у тому числі іноземцями, а також міжнародними організаціями, для проведення наукових досліджень, впровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій, вжиття заходів екологічної безпеки та ліквідації наслідків екологічних катастроф, виконання творчих робіт, видання творів художньої, наукової освітньої, образотворчої, медичної та іншої літератури тощо [5].

Зважаючи на наявність різноманітних підходів до визначення терміна «грант», з метою запобігання надмірної деталізації, вважаємо, що доцільно розглядати його саме як цільову, строкову, фі-нансову допомогу.

У правовідносинах з надання грантової допомоги в Україні вагому роль відіграють іноземні благодійники (фізичні та юридичні особи). Слід зауважити, що приватноправовий та міжнародний характер таких правовідносин належить до предмета науки міжнародного приватного права. Відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р. № 2709-IV (далі — Закон України № 2709) Основною ознакою, яка відрізняє приватно-правові відносини від решти приватноправових відносин є наявність у правовідносинах хоча б однієї із форм іноземного елементу: хоча б один учасник правовідносин є громадянином України, який проживає за межами України, іноземцем, особою без громадянства або іноземною юридичною особою; об'єкт правовідносин знаходиться на території іноземної держави; юридичний факт, який створює, змінює або припиняє правовідносини, мав чи має місце на території іноземної держави [6].

На думку Гукаленко О. О., основним чинником для уточнення цивільно-правового статусу іноземних юридичних осіб в міжнародному приватному праві є та обставина, що на них впливають принаймні дві регулюючі системи — система національного права держави, відповідно праву якої така юридична особа створена, і держави, на території якої вона здійснює або планує здійснювати діяльність (територіальний закон) [7, с. 143].

Ключовим елементом для визначення цивільно-правового статусу суб'єктів правовідносин з іноземним елементом є визначення їх приналежності до певної держави — «національності». Стосовно існуючих підходів до визначення національності юридичної особи, то в Україні діє «змішаний критерій» або теорія інкорпорації, яка визначає національність юридичної особи та її особистий статут

за законом тієї держави, на території якої відбувся акт реєстрації такої юридичної особи (Велика Британія, Україна, США, Індія, Китай, Росія). Окремо слід згадати наступні теорії визначення національності юридичної особи: теорія осілості — особистий статут визначається законом тієї держави, де перебуває її адміністративно-управлінський центр (Австрія, Бельгія, Німеччина, Франція, Швейцарія); теорія ефективного місця діяльності, згідно з яким юридична особа має національність тієї держави на території якої вона здійснює свою основну господарську діяльність; теорія контролю — юридична особа має національність тієї держави, з якої здійснюється контроль та управління її діяльністю [8, с. 309].

Наявність таких різноманітних підходів, стверджує Погорецька Н. В., негативно впливає на розвиток міжнародних економічних відносин, оскільки може призвести до виникнення проблеми «подвійної національності» юридичної особи, подвійного оподаткування або відсутності податкового доміцілью [9, с. 102].

Досліджуючи питання взаємодії правових систем, слід зазначити, що важливе значення мають рішення Європейського суду справедливості (Court of Justice of the European Union) (далі — Європейський суд). Так, досліджуючи рішення Європейського суду Кочин В. В. виокремлює справу Centros, в якій Європейський суд встановив основні моменти в питаннях взаємодії європейського та національного права компаній, зокрема, утвердження принципу свободи створення юридичної особи, часткове визнання національних норм щодо іноземних компаній, а також визнання доктрини реального місцезнаходження юридичної особи та поваги до місцевого права із застереженням щодо сумісності із Договором про утворення Європейського Союзу [10, с. 112—113]. Відтак, європейське право в інтерпретації Європейського суду отримує все більший вплив на національні закони держав-членів. Т. Фон Хіппель аналізуючи практику рішень Європейського суду щодо надання подат-

кових пільг благодійним організаціям, робить висновок, що всі держави-члени мають податкові пільги для благодійних організацій (суспільно-корисних організацій). Однак відповідно до чинного податкового законодавства майже всі держави-члени надають податкові пільги тільки благодійним організаціям-резидентам, а не іноземним благодійним організаціям. Тим часом Європейський суд у справі Stauffer і Persche ясно дав зрозуміти, що така дискримінація порушує Договір про утворення ЄС. Європейський суд встановив правило недискримінації в податковому законодавстві, що забороняє дискримінацію закордонних благодійних організацій, якщо ця закордонна благодійна організація відповідає вимогам національного податкового законодавства для благодійних організацій-резидентів. Наслідком цього правила недискримінації є необхідність проведення «тестів на сумісність» щодо того, чи відповідає зарубіжна благодійна організація вимогам до податкових пільг в державі походження [11, с. 293].

Стосовно правових засад діяльності іноземних юридичних осіб на території України, то в ст. 29 Закону України № 2709 зазначається, що іноземним юридичним особам надається національний режим діяльності в Україні. У Законі України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 р. № 4572-VI міститься уточнювальна норма про те, що правоздатність філії або представництва іноземної некомерційної неурядової організації на території України виникає з дня внесення до реєстру відомостей про відповідний структурний підрозділ іноземної некомерційної неурядової організації [12]. Інакше кажучи, зазначає Сірант М. М., без державної реєстрації юридична особа не існує ні юридично, ні фактично. Публічно-правова природа акредитації філій і представництв іноземних юридичних осіб ґрунтується на тому, що така акредитація створює необхідність перевірки відповідності створюваної філії або представництва вимогам, які встановлені законодавством. За допомогою акредитації держава здійснює по-

передній контроль за діяльністю філії або представництва іноземної юридичної особи. Акредитацію філій і представництв іноземних юридичних осіб слід визначити як процедуру, в результаті якої держава визнає можливість здійснення іноземною юридичною особою діяльності на території України за допомогою своїх відокремлених підрозділів [13, с. 344].

Поряд із процедурою акредитації також необхідно згадати і процедуру ліцензування. Коломоєць Т. О. досліджуючи правову природу процедур акредитації та ліцензування в сфері освіти, зазначає, що і ліцензування освітньої діяльності, і акредитація освітньої (освітньо-професійної чи освітньої-наукової) програми є різновидами адміністративних процедур, їм притаманні всі ознаки останніх. Незважаючи на відсутність нормативно визначеного ознак адміністративних процедур, у вітчизняній адміністративно-правовій науці це питання запеклих дискусій не викликає, сформовано перелік таких ознак (із різними варіантами їх деталізації та послідовності розміщення), який можна використати і для виокремлення ознак ліцензування освітньої діяльності та акредитації освітньої програми [14, с. 57].

Поряд з юридичними особами, нерідко ініціаторами надання грантової допомоги виступають і фізичні особи. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства, які перебувають в Україні, регулює Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 18.07.2020 р. № 3773-VI. Відповідно до ст. 3 цього закону, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах, користуються тими самими правами і свободами, а також несуть такі самі обов'язки, як і громадяни України, за винятками, встановленими Конституцією, законами чи міжнародними договорами України [15]. Як зазначає Соколицька К. М., встановлення правового статусу іноземних громадян варто розглядати в двох аспектах: у широкому значенні — як сукупність прав і обов'язків, що надаються

іноземним громадянам законодавством України і законодавством країни їхнього громадянства, і у вузькому значенні — як сукупність прав і обов'язків, що надаються іноземцям як суб'єктам цивільного права України. Правовий статус громадян іноземних держав і осіб без громадянства в Україні відрізняються один від одного. Загалом, правовий статус осіб, які постійно проживають на території України більш наближений до цивільно-правового статусу громадян України. У деяких випадках, наданий національний режим регулювання правового стану іноземців насправді обмежений фактором постійного проживання в Україні чи іншими чинниками [16, с. 15].

Історично правове регулювання участі фізичних осіб у приватних правовідносинах визначається наступними принципами: територіальним і національним (екстериторіальним). Відповідно до територіального принципу, право держави поширюється фактично на всіх осіб, які перебувають на її території, незалежно від їх громадянства чи підданства. Національний (екстериторіальний) принцип означає, що право держави поширюється на всіх її громадян (підданих) незалежно від того, де вони перебувають. Так, ці принципи впливають на зміст правосуб'єктності фізичних осіб, а саме на їх правоздатність та дієздатність, що і визначає їх особистий закон [8, с. 309]. Відповідно до приписів статей 17, 18 Закону України № 2709 виникнення і припинення цивільної правоздатності фізичної особи визначається її особистим законом. Під особистим законом фізичної особи вважається право держави, громадянином якої вона є. Цивільна дієздатність фізичної особи щодо правочинів та зобов'язань, що виникають внаслідок завдання шкоди, може визначатися також правом держави місця вчинення правочинів або виникнення зобов'язань у зв'язку із завданням шкоди, якщо інше не передбачено законом. Іноземці та особи без громадянства мають цивільну правоздатність в Україні нарівні з громадянами України [6]. Іноземні громадяни, володіючи певним обсягом

правоздатності, наданої їм вітчизняним правопорядком, під час свого перебування на території іншої держави не вправі посилатися на той обсяг прав, якими вони володіють у своїй державі. У той же час обсяг прав, якими наділені іноземні громадяни в іншій державі, найчастіше може бути більш значним, ніж той, який вони мають на своїй батьківщині. Наданий іноземним особам в Україні національний режим має безумовний характер. Це означає, що органи держави, у тому числі і суд, не вимагають від іноземця, що претендує на визнання якогось-небудь заснованого на українському законі права, доказу того, що й українському громадянину в Україні іноземній особі надаються аналогічні права [17, с. 43].

Стосовно отримувачів грантової допомоги в Україні, то ними можуть бути як фізичні особи так і юридичні особи (звичай, непідприємницькі). Досліджуючи участь деяких видів непідприємницьких товариств у відносинах з надання грантової допомоги, окремо слід викремити благодійні організації. Стосовно виділення «благодійної організації» в окрему організаційно-правову форму, Кучеренко І. М. зазначала, що доцільність існування окремої організаційно-правової форми, викликано необхідністю побудови чіткої, послідовної та обґрунтованої системи юридичних осіб. Основна її авторська концепція базується на тому, що такі критерії повинні мати цивільно-правову природу і до них не можна відносити мету, предмет діяльності та способи їх реалізації, порядок формування майна та розпорядження ним. Тому робиться висновок про помилковість виділення як окремих організаційно-правових форм таких видів юридичних осіб, як благодійні організації, товарні біржі, кооперативні банки, виробничі кооперативи, підприємства, об'єднання підприємств, самоврядувальні організації та деякі інші види юридичних осіб [17, с. 23].

Кривенко Ю. В. зазначає, що Закон України № 5073 не визначає, чи вважається «благодійна організація» органі-

заційно-правовою формою юридичної особи. Автор зосереджує увагу, що переважна більшість підприємницьких так само як непідприємницьких організацій в Європі сьогодні засновуються і діють у формах, передбачених законодавством окремих держав-членів, тобто є національними юридичними особами. З іншого боку, оскільки діяльність юридичних осіб у рамках єдиного ринку ЄС здатна виходити за межі національних кордонів, виникає потреба в гармонізації їхнього правового статусу. Формами непідприємницьких організацій в Європейському Союзі, є перш за все, асоціації та фонди [18, с. 157].

Шпуганич І. І. вважає, що з огляду на пряму вказівку закону, благодійна організація є юридичною особою приватного права, що відповідає одній із класифікацій, що містяться у ч. 2 ст. 81 ЦК, а саме поділу юридичних осіб за порядком створення. Таким чином, належність благодійних організацій до категорії юридичних осіб приватного права дає змогу констатувати наявність у них всіх ознак, що притаманні таким юридичним особам [19, с. 50]. Досліджуючи поняття «благодійна організація», Литвин І. В. зауважує, що це визначення не повною мірою враховує положення ст. 83 ЦК щодо поділу юридичних осіб на «підприємницькі» та «непідприємницькі». Так, у визначенні поняття «благодійна організація» (ч. 1 ст. 1) під благодійною організацією розуміється юридична особа приватного права, установчі документи якої визначають благодійну діяльність в одній чи кількох сферах, визначених цим Законом, як основну мету її діяльності. На думку науковця, у визначенні цього терміна слід було б конкретизувати, що така юридична особа є непідприємницькою [20, с. 60]. У цьому контексті досить слушною новелою Закону України № 5073 є ст. 13, яка встановлює такі види благодійних організацій: благодійне товариство, благодійна установа та благодійний фонд. Хоча положення цієї статті чітко не визначають, що це є організаційно-правовими формами благодійних організацій, з положень випливає,

що йдеться саме про організаційно-правові форми [1].

У свою чергу, Літвінова О. Ю., на основі аналізу норм ЦК та Закону України № 5073 дотримується позиції, що існує дуалістична природа організаційно-правових форм благодійних організацій як суб'єктів цивільних правовідносин. Автор зазначає, що благодійні організації можуть створюватися як у формі невідприємницького товариства (членська благодійна організація), так і у формі невідприємницької установи (благодійний фонд і благодійна установа). Оскільки форма невідприємницького товариства відповідно до ЦК припускає особисту участь у його діяльності всіх учасників, то членська благодійна організація, що також будується на принципах участі членів у її діяльності, поглинається поняттям «невідприємницьке товариство», що є родовим. У невідприємницькій установі згідно з новим ЦК засновники не беруть участі в її управлінні. У зв'язку з тим, що в благодійних установах і благодійних фондах засновники також тільки створюють, але не управляють ними, призначаючи для цих цілей виконавчий

орган, родове поняття «невідприємницька установа» також поглинає собою як благодійну установу, так і благодійний фонд [21, с. 8].

Отже, розвиток транскордонного благодійництва обумовив необхідність дотримання принципу правової визначеності в питаннях пов'язаних із залученням та використанням грантової допомоги. Вагому роль у підвищенні ефективності такої допомоги відіграє розуміння правового статусу учасників правовідносин відповідно до національного законодавства та законодавства України. Крім існуючих підходів до визначення «національності» юридичних та фізичних осіб, важливе значення мають рішення Європейського суду справедливості. Поряд із цим, не може залишитися поза увагою і необхідність уніфікації підходів щодо розуміння предмету таких правовідносин, а саме гранту. Зважаючи на наявність різноманітних підходів до визначення терміна «грант», з метою запобігання надмірній деталізації, вважаємо, що доцільно розглядати його саме як цільову, строкову, фінансову допомогу.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про благодійництво і благодійну діяльність» від 05.07.2012 р. № 5073-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>.
2. Шпуганич І. І. Благодійні організації як суб'єкти цивільного права: автореф. дис. ... канд. юрид. наук... 12.00.03. Тернопіль, 2018. 20 с.
3. Михайлів М. О. Цивільно-правові засади регулювання міжнародної технічної допомоги в Україні: дис. ... канд. юрид. наук... 12.00.03. Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Львів, 2004. 214 с.
4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 16.10.2020 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
5. Роз'яснення Територіальних органів ДФС в Івано-Франківській області. URL: <http://if.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/330610.html>.
6. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р. № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>.
7. Гукаленко О. О. Іноземні юридичні особи як учасники цивільних правовідносин в Україні // Актуальні проблеми держави і права. 2008. Вип. № 38. С. 141—147.
8. Довгерт А. С., Кисіль В. І. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підруч. / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. Київ: Алерта, 2012. 376 с.
9. Погорецька Н. В. Національність юридичної особи // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2013. № 3. С. 100—107 с.
10. Кочин В. В. Правове регулювання цивільних відносин у невідприємницьких товариствах та установах в умовах адаптації до правової системи Європейського Союзу: монографія. Київ: НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2020. 435 с.

11. Hippel von T. Tax benefits for foreign-based charities: key challenges of the non-discrimination rule of the European Court for Justice // ERA Forum. 2009. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s12027-009-0117-4>.

12. Закон України «Про громадські об'єднання» від 22.03.2012 р. № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.

13. Сірант М. М. Теоретичні аспекти акредитації філій і представництв іноземних юридичних осіб на території України // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки: збірник наукових праць. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. № 876. С. 338—346 с.

14. Коломоєць Т. О. Адміністративна процедура: особливості формування української концепції: м. Харків, 15 вересня 2017 р. Харків: Національна академія правових наук України, Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2017. 112 с.

15. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 18.07.2020 р. № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.

16. Соколицька К. М. Особливості цивільно-правового положення іноземних громадян в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук... 12.00.03. Харків, 2004. 19 с.

17. Кучеренко І. М. Організаційно-правові форми юридичних осіб приватного права. Київ: ДП «Юридичне видавництво «Аста». 2004. 328 с.

18. Кривенко Ю. В. Непідприємницькі організації у сфері благодійності: організаційно-правові форми // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО, вип. 48, том 1. С. 156—159.

19. Шпуганич І. І. Благодійні організації як суб'єкти цивільного права: дис. ... канд. юрид. наук... 12.00.03. Тернопіль, 2018. 214 с.

20. Литвин І. В. Принципово важливі новели регулювання діяльності благодійних організацій в Україні. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2013. Вип. № 4. 60—64 с.

21. Літвіна О. Ю. Правове положення благодійних організацій в Україні: дис. ... канд. юрид. наук... 120003. Харків, 2003. 13 с.

References

1. «On charity and charitable activities» Law of Ukraine, 05.07.2012 № 5073-VI. Information of the Verkhovna Rada. 2013. № 25, p. 252.

2. Shpuganich I. I. Charitable organizations as the subjects of civil law: dis. ... cand. jurid. sciences ... 12.00.03. Ternopil, 2018. 20 p.

3. Mikhailiv M. O. Civil legal framework of international technical assistance in Ukraine: dis. ... cand. jurid. sciences... 12.00.03. Lviv National University of Ivana Franko. Lviv, 2004. 214 p.

4. Law of Ukraine «On Science and Technology», 16.10.2020 № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.

5. Clarification of Territorial Bodies State Fiscal Service in Ivano-Frankivsk Oblast URL: <http://if.sfs.gov.ua/media-ark/news-ark/330610.html> (Access date: 15.08.2021).

6. Law of Ukraine «On international private law» dated June 23, 2005 № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15>.

7. Gukalenko O. O. Foreign legal individuals as participants of civil legal affairs in Ukraine // Actual problems of state and law, 2008. № 38. 141—147 p.

8. Dvogert A. S., Kisil V. I. International private law. Main part: A. S. Dvogert and V. I. Kisil. Kiev: Alerta, 2012. 376 p.

9. Pogoretska N. V. Nationality of a legal individual // Scientific bulletin of the Dnipropetrovsk State University. 2013. № 100. 107 p.

10. Kochin V. V. Legal regulation of civil liability in non-entrepreneurial partnerships and institutions in the sphere of adaptation to the legal system of the European Union: monograph. Kyiv: The Academician F. H. Burchak Scientific-Research Institute of Private Law and Entrepreneurship of National Academy of Law Sciences of Ukraine, 2020. 435 p.

11. Hippel von T. Tax benefits for foreign-based charities: key challenges of the non-discrimination rule of the European Court for Justice // ERA Forum. 2009. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s12027-009-0117-4>.

12. Law of Ukraine «On public associations» dated 22.03.2012 № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.

13. Sirant M. M. Theoretical aspects of accreditation of representatives of foreign legal entities in the territory of Ukraine // Bulletin of the National University «Lvivska politechnika». Series: Legal sciences: collection of scientific works. Lviv: Lviv Polytechnic Institute, 2017. № 876. Pp. 338—346

14. Kolomiets T. O. Administrative procedure: special features of the formulation of the Ukrainian concept: materials of a round table, Kharkiv, 15.05.2017. Kharkiv: National Academy of Legal Sciences of Ukraine, National Law University of the Name of Yaroslav the Wise, 2017. 12 p.

15. Law of Ukraine «On the legal status of foreigners and individuals», 18.07.2020 № 3773-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.

16. Sokoletska K. M. Features of the civil status of foreign citizens in Ukraine: dis. ... cand. jurid. sciences... 12.00.03. Kharkiv, 2004. 19 p.

17. Kucherenko I. M. Organizational and legal forms of private law: Kiev: «Legal form» Astra. 2004. 328 p.

18. Krivenko Y. V. Non-profit organization in the sphere of charitable organizations // Uzhgorod national university, № 48. Pp. 156—159.

19. Shpuganich I. I. Charitable organizations as the subjects of civil law: dis. ... cand. jurid. sciences... 12.00.03. Ternopil, 2018. 214 p.

20. Lytvyn I. V. Principally important novels of regulating the activity of charitable organizations in Ukraine. Scientific Notes, Institute of Legislation of the Supreme Council for Ukraine. 2013. № 4. Pp. 60—64.

21. Litvina O. Y. Legal status of charitable organizations in Ukraine: dis. ... cand. jurid. sciences... 120003. Kharkiv, 2003. 13 p.

Костив М. Т. Особенности правового статуса участников правоотношений по предоставлению грантовой помощи.

В статье автор исследует проблематику определения правового статуса субъектов правоотношений в сфере предоставления грантовой помощи (иностранных физических и юридических лиц) и получателей такой помощи в Украине. В связи с тем, что в предоставлении грантовой помощи весомую роль играют иностранные благотворители, в статье исследованы проблемные вопросы определения национальности субъектов таких правоотношений. Особое внимание сосредоточено на унификации подходов к определению термина «грант».

Ключевые слова: грант, субъект правоотношений, грантовая помощь, национальность, правовой статус.

Kostiv M. T. Some issues on the legal status of participants in grant relations.

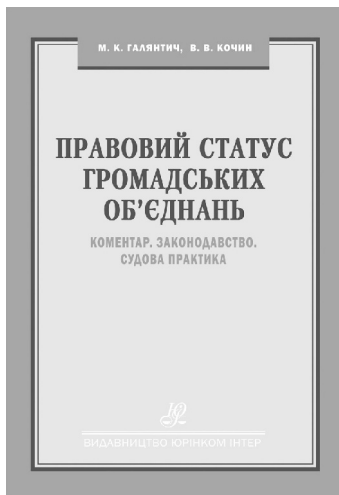
Understanding legal status of participants play an important role in increasing the efficiency of grant assistance. The article examines some problematic issues of determining legal status of participants. Among recipients of grant assistance in Ukraine separately paid attention to charity organizations. As most of the assistance comes from abroad, the article also include approaches of determining «nationality» of the participants (foreign individuals and legal entities and recipients of such assistance in Ukraine).

Thus, the presence of different approaches to determining nationality negatively affects the development of international economic relations, since it can lead to the emergence of the problem of «double nationality» of legal entity.

In addition to the existing approaches to determining the «nationality» of legal entities and individuals, the article analyzes the decision of the European Court of Justice, which contains special approaches to resolving this issue. As European Court of Justice established the main points in matters of interaction between European and national law of companies, in particular, assertion of the principle of freedom to create a legal entity, partial recognition of national norms about foreign companies, recognition of the doctrine of the real location of a legal entity and respect for local law with a reservation regarding compatibility with the Treaty establishing the European Union.

Particular attention is focused on the unification of approaches to the «grant» definition. The author analyzes various terms of the term grant and comes to the conclusion that to prevent excessive detailing of the grant definition, it is advisable to consider it precisely as targeted, non-refundable, urgent financial assistance.

Key words: grant, legal relations, grant aid, nationality, legal status.

Галянтич М. К., Кочин В. В.

Правовий статус громадських об'єднань. Коментар. Законодавство. Судова практика: наук.-практ. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 324 с.

ISBN 978-966-667-768-9

Видання містить корисну та актуальну інформацію щодо діяльності громадських об'єднань. В книзі поєднано науково-практичний коментар всіх статей чинного Закону України «Про громадські об'єднання», зконцентровано закони, у яких конкретизується статус інститутів громадянського суспільства; надається добірка рішень судової практики та деякі зразки документів. Дане видання буде вкрай необхідним громадським активістам, юристам, зокрема адвокатам, нотаріям та правозахисникам, представникам бізнесу, аудиторам, державним реєстраторам.